

Nota
Verslag van Resultaten
landschappelijk bodemonderzoek: 2018F75
ID archeologienota: 6636

Lokeren Slachthuis (sloop)

Frédéric Cruz

Ruben Vergauwe

Pieter Laloo

Project:
Lokeren Slachthuis (sloop)

Opdrachtgever:
Groep Vanden Avenne
Oostrozebekestraat 160
8710 Ooigem

Uitvoerder:
GHENT ARCHAEOLOGICAL TEAM bvba (GATE)
Frédéric Cruz, Ruben Vergauwe, Pieter Laloo

© 2018 - GHENT ARCHAEOLOGICAL TEAM bvba
Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd of
aangepast worden, opgeslagen in een
geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar
gemaakt worden onder enige vorm of wijze ook,
elektronisch, mechanisch, door fotokopie, zonder
toestemming van Ghent Archaeological Team bvba.

Colofon

Project:
Lokeren Slachthuis (sloop)

Opdrachtgever:
Groep Vanden Avenne
Oostrozebkestraat 160
8710 Ooigem

Uitvoerder:
GHENT ARCHAEOLOGICAL TEAM bvba (GATE)
Frédéric Cruz, Ruben Vergauwe, Pieter Laloo

© 2018 - GHENT ARCHAEOLOGICAL TEAM bvba
Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd of
aangepast worden, opgeslagen in een
geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar
gemaakt worden onder enige vorm of wijze ook,
elektronisch, mechanisch, door fotokopie, zonder
toestemming van Ghent Archaeological Team bvba.

Inhoudstafel

Inhoudstafel	ii
Inleiding	iii
VERSLAG VAN RESULTATEN	1
1. Samenvatting bekrachtigde archeologienota 2016K301	1
2. Landschappelijk bodemonderzoek [LB]	2
2.1 Beschrijvend gedeelte	2
2.1.1 Administratieve gegevens	2
2.1.2 Door initiatiefnemer geplande werken en bodemingrepen	2
2.1.3 Onderzoeksopdracht	3
2.1.3.1 Vraagstelling met betrekking tot het onderzochte gebied	3
2.1.3.2 Randvoorwaarden	3
2.1.4 Werkwijze en strategie van het onderzoek	3
2.2 Assessmentrapport	6
2.2.1 Resultaten boringen	6
2.2.1.1 Pedo-sedimentaire eenheden	6
2.2.1.2 Transecten	7
2.2.2 Discussie	11
2.2.3 Verwachting ten aanzien van archeologisch erfgoed	13
2.2.3.1 Gemotiveerde tekstuele verwachting	13
2.2.3.2 Zones waar geen erfgoed aanwezig is of verwacht wordt	13
2.2.3.3 Zones waar archeologisch erfgoed vastgesteld is of verwacht wordt	13
2.2.4 Concretisering van advies op basis van bekrachtigde archeologienota.	13
Bibliografie	15
Bijlage	16

Inleiding

De initiatiefnemer plant de inrichting van de projectzone in kwestie. In eerste instantie dienen hiertoe alle aanwezige gebouwen en wegen te worden gesloopt en uitgebroken en het terrein nadien worden genivelleerd. Deze bodemingrepen overschrijden de criteria opgesteld door het agentschap Onroerend Erfgoed van de Vlaamse Overheid (OE). Conform het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 dient daarom een archeologisch vooronderzoek uitgevoerd te worden dat resulteert in de opmaak van een archeologienota. Deze archeologienota werd reeds opgemaakt en bekrachtigd (ID 6636).

Gezien een *vooronderzoek met ingreep in de bodem* niet wenselijk is resulteerde dit in een, reeds bekrachtigde archeologienota, enkel op basis van een *bureauonderzoek* met een advies naar uitgesteld vooronderzoek. Huidige nota is een verslag van dit uitgestelde vooronderzoek, dat werd uitgevoerd door GATE.

VERSLAG VAN RESULTATEN

1. Samenvatting bekrachtigde archeologienota ID6636

Onderstaande tekst is de samenvatting die werd geformuleerd in de archeologienota 2016K301 (**Veraart et al. 2017, 47**).

“Het projectgebied is ca. 24 600m² groot en situeert zich ten oosten van de historische kern van Lokeren. Het is vlak ten noorden van de rivier de Durme gelegen en grenst in het noorden aan de Oude Bruglaan en Oude Baan. Het plangebied is op de bodemkaart gekarteerd als bebouwde zone en opgehoogde gronden. Bodemtypes in de nabijheid van het plangebied beschrijven een uiterst natte kleibodem zonder profiel met zand op geringe diepte en met oppervlakkige veenbedekking se-Egp(v), met enkele zones van natte tot zeer natte, sterk tot zeer sterk gleyige, lemige zandbodem zonder profielontwikkeling (Sep en Sfp).

Op het plangebied zelf is nog geen archeologisch onderzoek uitgevoerd. Historische kaarten vanaf eind 18e eeuw geven het plangebied weer in meersen langs de Durme. Het terrein werd op basis van het DTM vermoedelijk opgehoogd, en mogelijk opnieuw gedeeltelijk afgegraven ter hoogte van de slachthuisite. Het noordelijk deel van het plangebied bevindt zich op een overgangszone naar een hoger gelegen zone met historische bebouwing. Heden bevindt zich een oud slachthuis op de site, centraal is het slachthuis zelf aanwezig, rondom bevinden zich meerdere kleine gebouwen. Rondom is het terrein vrijwel volledig verhard. De geplande werken waarop deze archeologienota betrekking heeft, bestaan uit de sloop van de bestaande gebouwen, het uitgraven van hun funderingen en de aanwezige verharding. Vervolgens worden de uitbraaksporen weer opgevuld met aarde om het terrein terug op het originele maaiveldniveau te krijgen en het bouwrijp te maken.

Voor de periodes vroeger dan de 18e eeuw zijn geen gegevens beschikbaar uit het bureauonderzoek om de aan- of afwezigheid van een site binnen het projectgebied te kunnen bevestigen. Het zuidelijk deel van het plangebied is gelegen op een nattere zone in het overstromingsgebied van de Durme waardoor de kans op bewoningssporen ouder dan de nieuwe tijden lager wordt gelegd, maar waar nog sporen van bijvoorbeeld het gebruik als bleekwilde, evt. artisanale activiteiten,... verwacht kunnen worden. Het noordelijk deel van het projectgebied bevindt zich op een overgangszone naar een hoger gelegen gebied. Hier worden de kansen op het aantreffen van bewoningssporen hoger geplaatst. Het projectgebied kent bovendien een zeker potentieel voor steentijdsites. Langs de Durme zijn verschillende steentijdsites gekend. De alluviale sedimenten ter hoogte van het plangebied kunnen een pleistoceen oppervlak met steentijdsites afgedekt hebben, waardoor zich mogelijks goed bewaarde steentijdsites met hoog kennispotentieel in het plangebied kunnen bevinden. Het is echter niet duidelijk wat de impact is van de huidige bebouwing en verharding op de bewaring van enige archeologische niveaus. Tevens is het niet duidelijk in welke mate de geplande werken een impact zullen uitoefenen op de eventuele bewaarde archeologische niveaus en welke maatregelen dienen genomen te worden.

...”

2. Landschappelijk bodemonderzoek [LB]

2.1 Beschrijvend gedeelte

2.1.1 Administratieve gegevens

Projectcode Landschappelijk bodemonderzoek	2018F75			
Locatiegegevens	Gemeente	Lokeren		
	Deelgemeente	Lokeren		
	Adres	Oude Brugstraat 53		
	Toponiem	Lokery		
Bounding box (Lambert EPSG:31370)	X1	124323	X2	124508
	Y1	199270	Y2	199463
Kadastrale gegevens	Gemeente	Lokeren		
	Afdeling	1		
	Sectie	A		
	Perceelsnummer(s)	299T2		
Zoektermen Inventaris Onroerend Erfgoed	Landschappelijk bodemonderzoek			
Betrokken actoren / specialisten (+ functie)	Aardkundige, archeoloog			
Externe advisering	n/a			

2.1.2 Door initiatiefnemer geplande werken en bodemingrepen

De beschrijving van de geplande ingrepen werd reeds gedetailleerd besproken in de reeds bekrachtigde archeologienota (ID6636) (**Veraart et al. 2017, 6-15**). Hier volgt enkel een beknopte weergave van de relevante info. Voor meer gedetailleerde info wordt naar de archeologienota verwezen.

Binnen het projectgebied van ca. 24600m² zijn reeds 12 gebouwblokken aanwezig, met een totale oppervlakte van ca. 7750 m². Dit complex is een buiten werking gesteld slachthuis. De gebouwen hebben een fundering die tot ca. 0.5 tot 1 m diep rijkt. Onder het centrale slachthuis zijn onder bepaalde delen kelders aanwezig tot een diepte van ca. 3.85 m. De installaties voor flotatie in het zuidoosten van het perceel bezit een verstoring tot ca. 4 m onder het maaiveld. De zone tussen de gebouwen is quasi volledig geasfalteerd of verhard met beton, met uitzondering van enkele groenstroken langs de grenzen van het projectgebied.

De werkzaamheden die in het kader van de archeologienota en deze nota worden behandeld betreffen enkel de sloop van de gebouwen en de uitbraak van de funderingen. Na de sloopwerkzaamheden wordt het terrein weer opgehoogd tot het niveau van het huidige maaiveld om opnieuw bouwrijp te maken.

De belangrijkste ingrepen met betrekking tot het eventueel aanwezig archeologisch erfgoed is de eventuele bijkomende verstoring bij uitbraak van de gebouwen, hoewel dit gering zal blijven, maar vooral de mogelijk compactie en verstoring van de bodem als gevolg van het gebruik van zware voertuigen voor de sloop.

2.1.3 Onderzoeksopdracht

2.1.3.1 Vraagstelling met betrekking tot het onderzochte gebied

Doel van dit landschappelijk bodemonderzoek is om na te gaan wat het archeologisch potentieel is van het projectgebied en wat de impact van de werken hierop is.

Vraagstellingen die aan bod komen bij dit landschappelijk bodemonderzoek zijn onder meer:

- Wat is de bodemopbouw binnen dit projectgebied?
- Zijn de gegevens van de Quartairkaart en bodemkaart correct?
- Zijn er begaven loopoppervlakken of bewaarde niveaus die enig potentieel bezitten ten aanzien van archeologische kennisvermeerdering?
- Welke impact hebben de geplande werken op de ondergrond? Is verder archeologisch vooronderzoek aangewezen? Zo ja, welke onderzoeken en volgens welke methode?
- In welke mate is de bodem bewaard? Is er sprake van verstoring/erosie? Zo ja, hoe diep reikt deze?

2.1.3.2 Randvoorwaarden

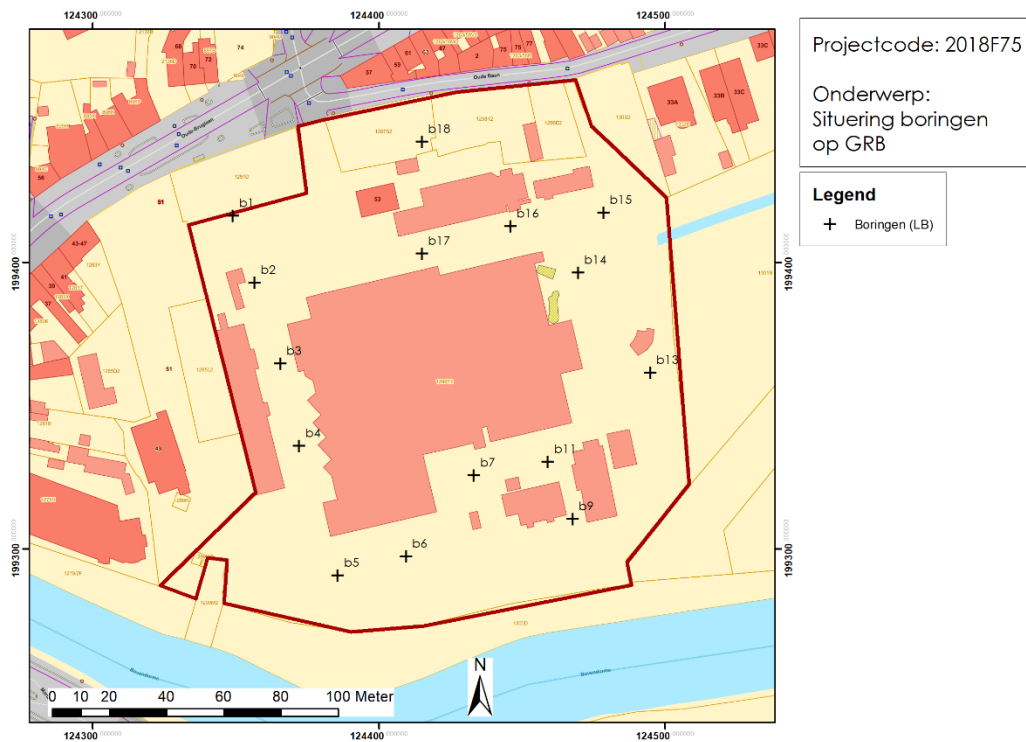
Een boorplan is reeds opgesteld in het kader van het Programma van Maatregelen in de reeds bekrachtigde archeologienota, die werd opgesteld op basis van het bureauonderzoek, voor dit projectgebied. Dit boorplan omvatte in totaal 22 boringen. Voorafgaand aan het veldwerk in kader van het landschappelijk bodemonderzoek werden een aantal boringen geschrapt. Dit als gevolg van het opvragen van KLIP-gegevens, waarbij enkele boorpunten te dicht bij aanwezige leidingen gelegen waren.

Van de 19 boringen die resteerden, werden er in het veld 15 uitgezet. Vier boringen vielen weg door de ontoegankelijkheid van de exacte locaties. Langs de zuidelijke grens van het terrein zijn brede groenstroken aanwezig waar een mechanische boring niet kon worden uitgevoerd. In de noordoostelijke hoek bleek dat deze zone van het projectgebied geen deel uitmaakt van de slachthuisite maar momenteel als tuin wordt gebruikt, die bovendien niet toegankelijk was voor de mechanisch boorinstallatie. Boringen B5 en B15 zijn ten slotte verschoven voor een betere toegankelijkheid en door de aanwezigheid van niet-gedocumenteerde rioleringen.

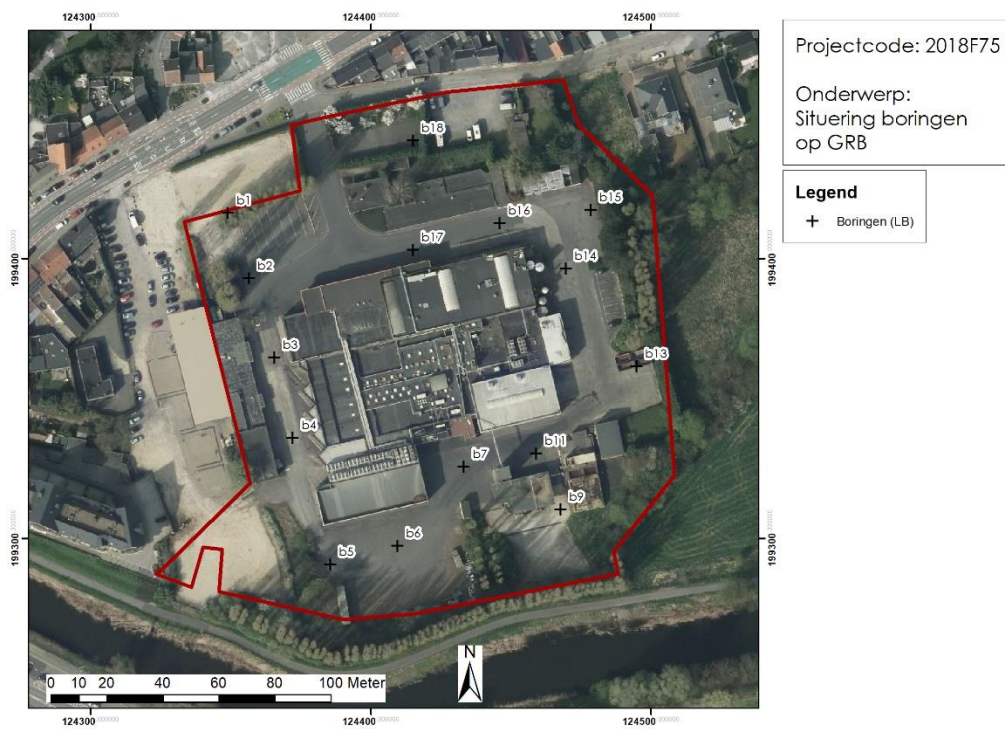
2.1.4 Werkwijze en strategie van het onderzoek

In totaal werden 15 boringen verricht met een diepte variërend tussen ca. 3.60 m en 4.80 m. Deze boringen waren mechanisch en zijn uitgevoerd met de Geoprobe-techniek. Deze techniek maakt gebruik van ritmische percussie om een cilindrische staalname van 5 cm diameter te bekomen. Deze relatief snelle mechanische methode voor boringen heeft als belangrijk nadeel dat het sediment in de stalen gecompacteerd wordt. Om de reële dieptes van elk pedosedimentaire eenheid te achterhalen moeten de gegevens geherkalibreerd worden in functie van de compactiegraad van elk faciës. Dergelijke data over de compactiegraad is onbekend zonder aanvullende analyses. De dieptes werden bijgevolg herberekend op basis van de vaste intervallen van elke staalname, 1.2 m. Deze manier laat toe om approximatieve dieptes van alle

pedo-sedimentaire eenheden te bepalen die een grootteorde geven van de relevante niveaus.

Figuur 1: Situering van de boringen op kadaster (GRB) (boringen B8, B10, B12, B19 werden niet uitgevoerd)

Figuur 2: Situering van boringen op orthofoto (orthofotomozaïek winteropname 2017)

2.2 Assessmentrapport

2.2.1 Resultaten boringen

2.2.1.1 Pedo-sedimentaire eenheden

De diverse pedo-sedimentaire eenheden worden bepaald en beschreven op basis van diverse parameters, zoals kleur, textuur, sedimentaire structuren, pedologische structuren, macroscopische elementen, etc. op basis van deze beschrijvingen werden 6 pedo-sedimentaire eenheden bepaald, waarvan 5 sedimentaire eenheden en 1 pedologische eenheid.

Antropogene afzettingen: deze eenheid is het meest heterogeen van alle geobserveerde eenheden. Op vlak van granulometrie varieert dit pakket van kleine kiezels tot compacte klei. Hier worden zowel sporen van oxiderende als reducerende milieus aangetroffen. Antropogene artefacten (vooral ceramiek of baksteen) komen veelvuldig voor in dit pakket. Aan het oppervlak wordt dit pakket steeds afgedekt door een verhard oppervlak (asfalt of beton). Deze pakketten vertegenwoordigen de verstoorde bodem als gevolg van de bouw van het huidige fabrieksterrein.

Figuur 3: Boring B6. In liners 1 en 2 (bovenaan) zijn antropogene afzettingen zichtbaar, in liners 2 en 3 het perimariene faciës en in liners 3 en 4 (onderaan) het Holocene alluvium.

Perimariene afzettingen: het facies dat op dit niveau werd geobserveerd gaat van een zwart gevlekt compacte klei tot mica-rijk fijn zand (Figuur 3). Dit pakket kan eveneens zeer organische (soms veenachtige) laagjes bevatten. Dit facies is duidelijk gestratificeerd, in de grootteorde van centimeters tot decimeters. In enkele gevallen werden kleine antropogene fragmenten aangetroffen in dit pakket. Deze afzettingen worden geïnterpreteerd als perimariene afzettingen, vermoedelijk afgezet in een slikke-en-schorre-milieu.

Holocene alluvium: deze sedimentaire eenheid bestaat uit een facies van zand of zandleem of klei. De kleiige pakketten zijn minder dik en overwegend zwartkleurig, veroorzaakt door een sterke concentratie organisch materiaal (Figuur 3). In boring B14 bevatte deze klei veel schelpen, vermoedelijk resten van een lokale schelpenbank. Dit wijst op een rustig afzettingmilieu. De zandige afzettingen binnen deze eenheid zijn sterk gestratificeerd op vlak van granulometrie en bevatten af en toe ook sterk organische, donkerbruine laagjes. Deze afzettingen worden geïnterpreteerd als oeverafzettingen of afzettingen in de geul van oude meanders van de Durme.

Tardiglaciaal alluvium: het pakket dat binnen deze sedimentaire eenheid wordt geobserveerd bestaat voornamelijk uit fijn zand, soms met een lemige bijmenging (Figuur 4). Deze afzetting is in enkele gevallen gestratificeerd met meer blauwgroen glauconietrijk sediment. Laminae van meer organisch sediment zijn zeldzaam maar worden eveneens geobserveerd. In de top van deze afzetting zijn sporen van doorworteling te herkennen.

Figuur 4: boring B18 waar in de Tardiglaciale alluviale afzetting een paleosol zichtbaar is, afgedekt door veen.

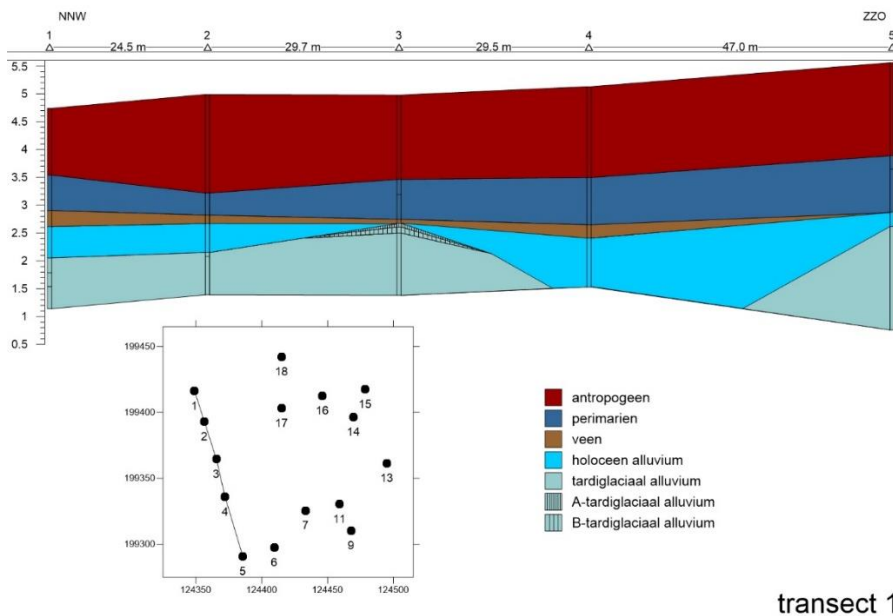
Veen: deze afzetting bestaat uit gecompacteerd plantenresten, een veenpakket (Figuur 4). Het is mogelijk om twee niveaus te onderscheiden op basis van de stratigrafische positie. Het eerste niveau dekt de Tardiglaciaal afzettingen af en heeft een dikte tussen ca. 5 en 45 cm (deze waarden zijn een onderschatting door een onvermijdelijke mate van compactie veroorzaakt door de Geoprobe). Dit wordt dan op zijn beurt afgedekt door ofwel het holocene alluvium of perimariene afzettingen. De bovengrens van dit niveau is naar alle waarschijnlijkheid een erosievlak. Dit niveau is waarschijnlijk ontwikkeld in de eerste helft van het Holoceen. Het tweede niveau bevindt zich boven het Holocene alluvium en wordt steeds afgedekt door perimariene afzettingen. Dit niveau heeft een maximale dikte van ca. 30 cm en is vermoedelijk ontwikkeld in de tweede helft van het Holoceen.

Paleosol: In de top van Tardiglaciaal alluviale afzettingen kan een bodem worden herkend, bestaande uit een zwart A-horizont boven een bruin-zwart B-horizont (Figuur 4). Deze bodem wordt doorgaans afgedekt door bovenvermelde veenafzetting. De grens tussen deze paleosol en veenafzetting is erg diffuus waardoor de bovengrens van het A-horizont zich moeilijk laat identificeren. Waar deze Tardiglaciaal alluvia worden afgedekt door holocene alluvia ontbreekt het A-horizont doorgaans en is het B-horizont minder dik. Dit zijn aanwijzingen voor erosie van deze paleosol die in enkele gevallen het volledig bodemprofiel is verdwenen.

2.2.1.2 Transecten

De ruimtelijke spreiding van deze pedo-sedimentaire eenheden kon worden achterhaald met behulp van transecten. In totaal werden 5 transecten opgemaakt uit alle 15 boringen.

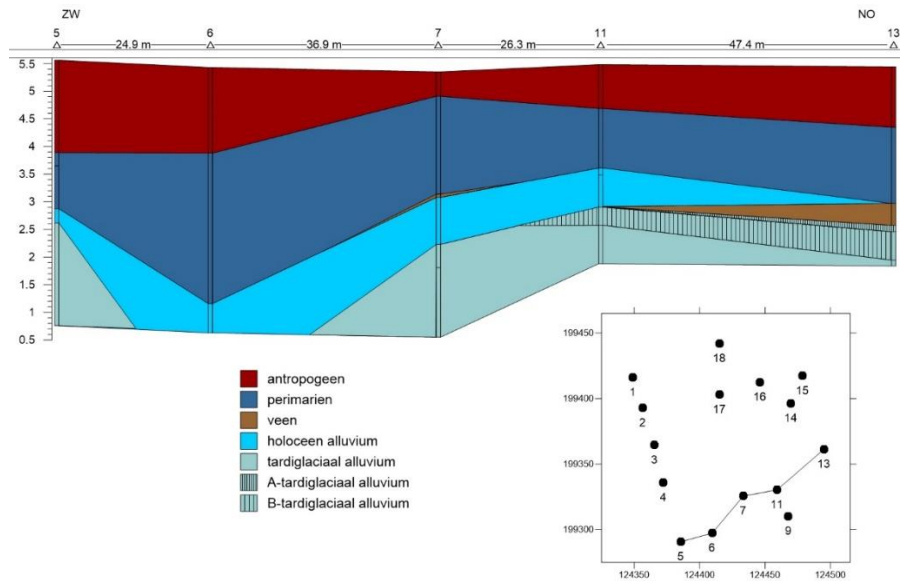
Transect 1: dit transect wordt opgebouwd uit boringen B1, B2, B3, B4 en B5 en heeft een NNW-ZZO oriëntatie (Figuur 5). De basis van de stratigrafie bestaat uit Tardiglaciale alluviale afzettingen. Enkel bij boring B3 wordt in de top van deze afzettingen een paleosol aangetroffen. Aan weerszijden van deze boring wordt een opgevulde depressie waargenomen. De opvulling van deze depressies bestaan uit Holocene alluvia. De diepste depressie is zeer waarschijnlijk een oude meander van de Durme. De hogere stratigrafie bestaat vervolgens uit een veenafzetting van een jongere datering dan de veenafzetting die boven de paleobodem in boring B3 werd vastgesteld. De veenafzetting in B3 is op basis van de stratigrafie *a priori* ouder. De jongere veenafzettingen worden vervolgens opnieuw afgedekt door de perimariene afzettingen, die op een relatief constante diepte voorkomen. De stratigrafische sequentie wordt beëindigd aan de top door een pakket van antropogene afzettingen.

transect 1

Figuur 5: Transect 1

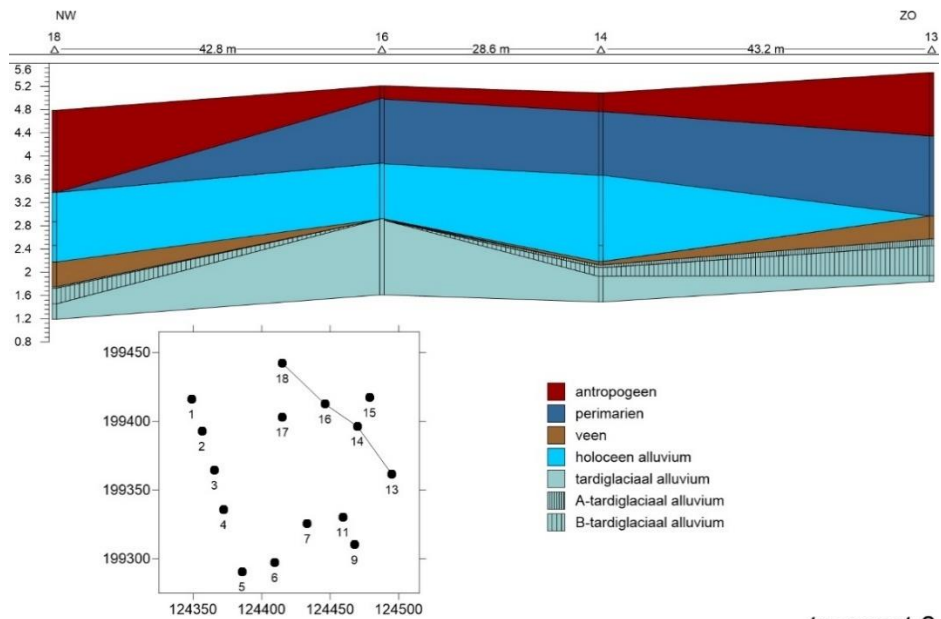
Transect 2: Dit transect bestaat uit boringen B5, B6, B7, B11 en B13 en heeft een ZW-NO oriëntatie (Figuur 6). De stratigrafische sequentie is relatief gelijkaardig aan die van transect 1. Een depressie in de top van de Tardiglaciale alluviale afzettingen die wordt geïnterpreteerd als een oude meander is eveneens aanwezig in boring B6 van dit transect. Het gaat vermoedelijk over het verdere verloop van de geul die ook in boring B4 werd aangetroffen. In tegenstelling tot transect 1 wordt hier wel in twee boringen de paleosol aangetroffen in goed bewaarde toestand. In boring B11 wordt die ook aangetroffen, hetzij in een deels geërodeerde toestand. Hoger in de sequentie lijkt het Holocene alluvium afwezig in dit transect.

transect 2

Figuur 6: Transect 2

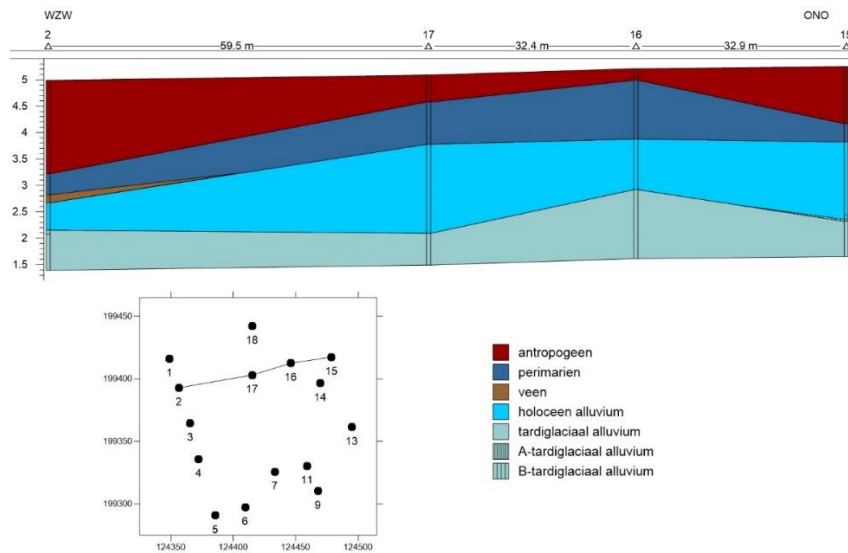
Transect 3: dit transect bevat amper 4 boringen (B13, B14, B16 en B18) en heeft een NW-ZO oriëntatie (Figuur 7). Opnieuw wordt hier dezelfde stratigrafische sequentie geobserveerd die in vorige transecten ook aan het licht kwam. Met uitzondering van B16 werd in alle boringen de paleobodem vastgesteld in de top van de Tardiglaciale afzettingen. Het vervolg van de sequentie, bestaande uit het Holoceen alluvium, perimariene afzettingen en antropogene afzettingen, toont een sterke variabiliteit in de relatieve dikte van alle onderdelen. Boring B18 kenmerkt zich, ten slotte, door de afwezigheid van perimariene afzettingen en erg dikke antropogene pakketten in de top.

transect 3

Figuur 7: Transect 3

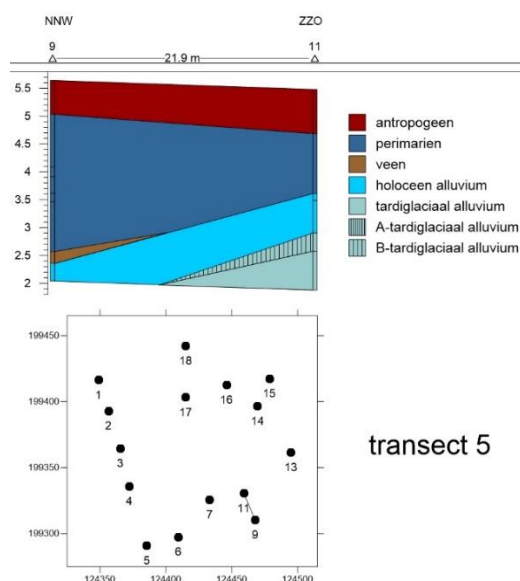
Transect 4: Dit transect bestaat uit boringen B2, B17, B16 en B15, en heeft een WZW-ONO oriëntatie (Figuur 8). Ook hier werden dezelfde algemene karakteristieken van de stratigrafische sequentie terug gevonden. Dit transect onderscheidt zich echter door de quasi volledige afwezigheid, behalve in B15, van de paleobodem in het Tardiglaciaal alluvium. Het is mogelijk dat dit transect gesitueerd is op de rand van de vermoedelijke oude meander die in boringen B4 en B6 werd aangetroffen.

transect 4

Figuur 8: Transect 4

Transect 5: Dit transect bestaat uit 2 boringen (B9 en B11) en heeft een NNW-ZZO oriëntatie (Figuur 9). Ook hier wordt dezelfde stratigrafische sequentie geobserveerd als in de rest van het projectgebied. In boring B9 wordt eveneens een depressie in het Tardiglaciaal alluvium geobserveerd. Dit kan het verder verloop zijn van de veronderstelde oude meander die door B4 en B6 loopt.

transect 5

Figuur 9: Transect 5

2.2.2 Discussie

Het projectgebied is gelokaliseerd in de, relatief complex, oostelijke kant van de alluviale vlakte van de Durme. De geomorfologische geschiedenis van deze vlakte kon aan de hand van de boringen worden gereconstrueerd tot in het Tardiglaciaal, met de depositie van een pakket alluviale sedimenten. In transecten 1 en 3 is duidelijk dat dit pakket een onregelmatige top heeft, met een helling die zakt in noordelijke richting. In deze afzettingen is in de top een bodem ontwikkeld, zeker vanaf het begin van het Holoceen. De bodem bestaat uit een A- en B-horizont. Als gevolg van de stijging van de freatische grondwatertafel als gevolg van de eustatische zeespiegelstijging, in de loop van het Holoceen, start een veenontwikkeling op deze bodem in de Durmevallei. Vermoedelijk vanaf de tweede helft van het Holoceen migreert de loop van de Durme. Hierdoor wordt in bepaalde delen van het projectgebied dit veenpakket geërodeerd en een nieuw pakket alluvium afgezet. In het projectgebied zijn met zekerheid één of meerdere van dergelijke paleogeulen geobserveerd in de boringen. Als gevolg van de zeespiegelstijging wordt het gebied vervolgens onderhevig aan getijdewerking, wat de aanleiding vormt voor de afzetting van perimariene sedimenten. In het projectgebied vormt zich een dik pakket dat kan gelinkt worden aan een slikke en schorre landschap. Een laatste fase in de ontstaansgeschiedenis van dit gebied is de antropogene impact, die bestaat uit een verstoring en ophoging, zeker voorafgaande de bouw van het huidige industriële complex.

Een bodem in de perimariene afzettingen werd niet vastgesteld. Ofwel is deze bodem vernield (verstoord) ofwel heeft deze zich nooit kunnen ontwikkelen door te natte omstandigheden. De aanwezigheid van veenafzettingen over quasi het gehele projectgebied, zowel op het Tardiglaciaal als Holocene alluvium, wijst op een nat milieu waarin dergelijk veen kan ontwikkelen. Naar alle waarschijnlijkheid is het gebied in deze fasen te nat voor enige permanente menselijke occupatie. Daartegenover is de bodemvorming in de Tardiglaciaal afzetting wel indicatief voor een voldoende droog milieu. De top van deze bodem bezit met andere woorden het beste potentieel voor een eventuele aanwezigheid van archeologisch sites. Deze bodem werd vastgesteld in boringen B3, B11, B13, B14, B15 en B18, voornamelijk in de noordoostelijke zone van het projectgebied en lokaal in de noordwestelijke zone. Deze bodem situeert zich tussen ca. 1.75 en 2.9 m TAW. Concreet betekent dit op een diepte vanaf het oppervlak tussen ca. 2.3 en 3.04 m (Figuur 10).

Figuur 10: Diepte van paleobodem

2.2.3 Verwachting ten aanzien van archeologisch erfgoed

2.2.3.1 Gemotiveerde tekstuele verwachting

In het kader van eventueel verder archeologische onderzoek dient een synthese te worden gemaakt naar de verwachting van archeologisch erfgoed. De kans op het aantreffen van gaaf bewaarde *in situ* vindplaatsen van steentijd vondstenconcentraties kan niet worden uitgesloten. Meer bepaald de bewaarde paleosol in boringen B3, B11, B13, B14, B15 en B18 vertegenwoordigt een archeologisch niveau waarin de kans op het aantreffen van een goed bewaarde archeologische vondstconcentratie mogelijk is. Gezien de geomorfologische context en datering zou het hier waarschijnlijk gaan om Finaal-Paleolithische tot Mesolithische vindplaatsen.

Wat de jongere periodes betreft, kan de aanwezigheid van archeologische sporenconcentraties worden uitgesloten. Nergens in de boringen werd een bewaard archeologisch niveau aangetroffen waar archeologische sporenconcentraties goed bewaard kunnen zijn.

2.2.3.2 Zones waar geen erfgoed aanwezig is of verwacht wordt

Zoals boven vermeld ligt het gebied niet in een zone waar geen archeologisch erfgoed meer verwacht wordt. Ook op basis van de resultaten van het landschappelijk bodemonderzoek kunnen vooralsnog geen zones afgebakend worden waar geen archeologisch erfgoed (meer) aanwezig is of verwacht kan worden.

2.2.3.3 Zones waar archeologisch erfgoed vastgesteld is of verwacht wordt

Zoals eerder gemeld heeft in het onderzochte gebied nog geen geregistreerd archeologisch onderzoek plaatsgevonden. Er is dus ook nog geen concrete archeologische kennis over het gebied beschikbaar. Ook op basis van de resultaten van het landschappelijk bodemonderzoek kunnen vooralsnog geen zones afgebakend worden waar met zekerheid archeologisch erfgoed aanwezig is of met quasi zekerheid verwacht kan worden.

2.2.4 Concretisering van advies op basis van bekrachtigde archeologienota.

In het kader van de nota en de uitvoering van het landschappelijk bodemonderzoek als eerste onderzoeksfase binnen het uitgesteld vooronderzoek, moet een advies worden geformuleerd binnen de krijtlijnen die reeds werd geformuleerd in de bekrachtigde archeologienota (ID6636).

Uit het landschappelijk bodemonderzoek bleek dat enkel de geobserveerde paleobodem een zeker potentieel naar archeologische vondstenconcentraties bezit (zie hoger). Gezien de geplande ingrepen die gepland zijn in kader van de sloop ten opzichte van de geomorfologische positie van die paleosol lijkt het advies naar bewaring *in situ* steeds het meest aangewezen. Dit advies geldt echter enkel in kader van de geplande sloopwerken die enkel de reeds verstoorde zones van de bodem zullen aantasten. Centraal in het projectgebied, waar het fabriekspand met kelder, wordt gesloopt zal de mogelijk ooit aanwezige

paleobodem vermoedelijk reeds verstoord zijn door de bouw van dit fabriekspand.

Zoals gezegd geldt dit advies louter in het kader van de beschreven bodemingrepen in deze nota en blijft het potentieel van de besproken bodemopbouw naar archeologische vondstenconcentraties steeds aanwezig. Voor toekomstige bodemingrepen moet opnieuw dezelfde afweging worden gemaakt of deze nieuwe ingrepen het besproken archeologisch niveau bedreigen.

Bibliografie

Literatuur:

Veraart, D., Wyns, G., Van Quathem, K., Maréchal, S., 2017. Archeologienota, Lokerenen Slachthuis (sloop) (prov. Oost-Vlaanderen). Verslag van Resultaten: Bureauonderzoek.

Collecties:

Kaartmateriaal:

Digitale bronnen:

- www.geopunt.be
- <https://dov.vlaanderen.be>
- <https://inventaris.onroerenderfgoed.be>
- <https://cartesius.be>

Bijlage

Figurenlijst:

Figuur 1: Situering van de boringen op kadaster (GRB) (boringen B8, B10, B12, B19 werden niet uitgevoerd)	4
Figuur 2: Situering van boringen op orthofoto (orthofotomozaïek winteropname 2017)	4
Figuur 3: Boring B6. In liners 1 en 2 (bovenaan) zijn antropogene afzettingen zichtbaar, in liners 2 en 3 het primariene faciës en in liners 3 en 4 (onderaan) het Holocene alluvium.	6
Figuur 4: boring B18 waar in de Tardiglaciale alluviale afzetting een paleosol zichtbaar is, afgedekt door veen.	7
Figuur 5: Transect 1	8
Figuur 6: Transect 2	9
Figuur 7: Transect 3	9
Figuur 8: Transect 4	10
Figuur 9: Transect 5	10
Figuur 10: Diepte van paleobodem	12

Vereenvoudigde boorlijst (landschappelijk bodemonderzoek):

